

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 01-00-88 17 -09- 2019

На Ваш № КП-953-03-73/09.09.2019 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КП-903-10-4
gamma 18.09.2019 г. 1

ДО
Г- ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-60, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 02.09.2019 г.; Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-61, внесен от Искрен Василев Веселинов и група народни представители на 03.09.2019 г.; Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-63, внесен от Веселин Найденов Марешки и група народни представители на 05.09.2019 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 954-01-65, внесен Анна Василева Александрова и група народни представители на 05.09.2019 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с Вашето писмо относно представяне на становище на Министерството на правосъдието по Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), № 954-01-60, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 02.09.2019 г.; Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-61, внесен от Искрен Василев Веселинов и група народни представители на 03.09.2019 г.; Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, № 954-01-63, внесен от Веселин Найденов Марешки и група народни представители на 05.09.2019 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (НК), № 954-01-65, внесен Анна Василева Александрова и група народни представители на 05.09.2019 г., предоставяме на Вашето внимание следното становище:

С внесените от народните представители законопроекти с № 954-01-60, № 954-01-61 и № 954-01-63 се предлага създаването на нов чл. 369а от НПК, с който съкратеното съдебно следствие по чл. 371, т. 2 не се допуска при умишлено причиняване на смърт или тежка телесна повреда.

Обобщено в мотивите към законопроектите се посочва, че целта е да бъде ограничен обхвата на престъпленията, за които се прилага съкратеното следствие и доколкото е допустимо прилагането му по отношение на престъпления, за които са предвидени най-тежките наказания - доживотен затвор и доживотен затвор без право на замяна. Институтът на съкратеното следствие, въпреки, че води до бързина в правораздаването, не бива да бъде самоцел и да се прилага при всички случаи и при всички деяния. Неограниченото прилагане на съкратеното следствие, съчетано с автоматичното налагане на по-леко наказание, съгласно чл. 58а от НК, води в някои случаи до нарушаване на принципа на съответствие на престъпление и наказание, а от там и възпрепятства постигането на целите на наказателното правораздаване.

Министерството на правосъдието подкрепя по принцип идеята на народните представители, съкратеното съдебно следствие да не се прилага при умишлено причиняване на смърт или тежка телесна повреда, но смята, че за постигането на тази цел от правотехническа гледна точка е необходимо, не да се възстановява процесуалната забрана в чл. 369а от НПК, а промяната да е свързана с чл. 58а НК, като се предостави възможност на решаващия съд да определи справедливо наказание, съответно на извършеното престъпление, без да се изключва възможността да се определят някои от предвидените в чл. 37 от НК наказания.

Това е постигнато с четвъртия предложен законопроект с № 954-01-65, който Министерството на правосъдието изцяло подкрепя.

С внесените от народните представители законопроект се предлага запазване на института на съкратеното съдебно следствие, с цел постигане на бързина в процеса, но при жестоки посегателства срещу личността да се даде възможност на съда да има право на преценка при определяне на наказанието.

Законопроектът е взел предвид правният институт на чл. 58а от НК, който предвижда специална законова техника за замяна на наказанието доживотен затвор. То се налага, когато престъплението е изключително тежко (чл. 38а, ал. 2 от НК), но съществува възможност поправителната цел на това наказание да се постигне при изпълнението му и да бъде заменено при предпоставките на чл. 38а, ал. 3 от НК.¹ В така определените от закона граници съдът индивидуализира конкретния размер на заместващото наказание лишаване от свобода и за да е справедливо, трябва да съответства на обществената опасност на деянието и на дееца, на смекчаващите и отегчаващите обстоятелства, както и да съдейства за постигане на регламентираните в чл. 36 от НК цели. В процеса на индивидуализация с прилагане на института по чл. 58а, ал. 2-3 от НК съдът преминава през три етапа - първият етап, установява конкретните смекчаващи и отегчаващи отговорността на деянието и дееца обстоятелства, подбудите за извършване на деянието, преценява степента на обществената опасност на извършеното деяние и на дееца, и съобразно всички тях определя най-подходящото по вид алтернативно наказание; през втория етап, избраното като най-подходящо наказание доживотен затвор заменя с лишаване от свобода в пределите, установени от специалния правен институт по чл. 58а, ал. 2-3 от НК; в третия етап определя конкретния размер на заместващото наказание лишаване от свобода, съобразен с всички установени при първия етап от процеса обстоятелства.

¹ ТР № 2 от 19.06.2015 г. на ВКС по т. д. № 2/2015 г., ОСНК.

Предвид изложеното, премахването на института на съкратеното съдебно следствие би представлявало стъпка назад в усилията за ускоряване на наказателното производство и за намаляване на периода между извършването на престъплението и наказването на виновните. Когато подсъдимият е признал фактите от обстоятелствената част на обвинителния акт с повдигнато обвинение, диференцираната процедура по чл. 371, ал. 2 от НПК улеснява доказването на обвинителната теза, тъй като се избягват рисковете, произтичащи от евентуална промяна в свидетелските показания или от невъзможност да бъде проведен разпит на свидетеля пред съда и да бъдат ползвани показанията му от досъдебното производство.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ДАНАИЛ СИВАНОВ

